

طرح پیشنهادی پرسش-و-پاسخ

۱۳۹۴/۰۲/۲۰

گوشزد ۱: این نوشته برای ارائه به مرکز تحقیقات و نشر معارف اهل البیت یا هر شخصیت حقیقی/حقوقی جهت تأمین هزینه‌های طرح، تنظیم شده است.

گوشزد ۲: در این نوشته، طرح به صورت کلی بیان شده و از بیان جزئیات پرهیز شده است.

پیامبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم فرمودند:

وَقَالَ صَ الْعِلْمُ خَزَائِنُ وَمَقَاتِيحُهُ السُّؤَالُ فَاسْأَلُوا رَحِمَكُمُ اللَّهُ فَإِنَّهُ تُؤْجَرُ أَرْبَعَةُ السَّائِلُ وَ
الْمُتَكَلِّمُ وَالْمُسْتَمِعُ وَالْمُحِبُّ لَهُمْ. /تحف العقول ص ۴۱

دانش گنجینه‌هایی است که کلیدهایش پرسش است، پس پرسید- خداوند شما را رحمت کند ، زیرا در این پرسش و پاسخ چهار کس اجر و مزد گیرند: پرسشگر، پاسخگو، شنونده و دوستدار آنان.

هدف

هدف: طراحی سیستم پرسش-و-پاسخی که هر کسی بتواند آزادانه سؤال خود را مطرح کند و دیگران بتوانند سؤال او را پاسخ دهند.

مزایا

۱. **پرداختن به سخن نه به صاحب سخن** در فضای مباحثه در صورتی که هویت و کارنامه علمی دو طرف گفت-و-گو از یکدیگر پوشیده باشد، باعث می‌شود که دو طرف گفت-و-گو با یکدیگر در مورد آنچه به بحث گذاشته می‌شود تمرکز کنند.
۲. **اجازه طرح و بیان مسئله به افرادی که قدرت بیان مناسبی ندارند داده می‌شود** با توجه به اینکه عده‌ای با قاطعیت و صلابت نظرات خود را به راحتی در فضای مباحثه حضوری بیان می‌کنند اما افرادی وجود دارند که برای بیان افکار خود قدرت بیان خوبی ندارند، فضای مجازی به این افراد کمک می‌کند تا خارج از جو هیاهوی مباحثه، افکار خود را بیان کنند.

۳. **بایگانی شدن بحث‌ها برای استفاده دیگران بدون شتابزدگی** این سیستم‌ها به کاربران این فرصت را می‌دهد که خارج از هیاهوی مباحثه، در فرصت مناسب مباحث مطرح شده بین افراد را مطالعه کنند.

۴. **میدان دادن به افرادی که از بازگو کردن سؤالات خود واهمه دارند** با توجه به اینکه بسیاری از مردم، از پرسیدن سؤالات بنیادین و به چالش کشیدن باورهای عمومی و رایج واهمه دارند، ایجاد فضایی که مردم بتوانند بدون ابراز هویت خود، اندیشه‌ها و سؤالات خود را مطرح کنند کمک به باز شدن فضای گفتمان در جامعه خواهد شد.

۵. **گذر از فضای جدلی و معطوف-به-قدرت به فضای هم‌اندیشی و معطوف-به-حقیقت** تفکر کلامی (تئولوژیک)، در پی اثبات باورهای خود است نه در پی کشف حقیقت. از این رو افراد پاسخگو در طرح‌های پاسخگویی به شبهات، در صدد پاسخ‌گویی و اثبات باورهای خود به مخاطبین هستند و فضای گفتمان و هم‌اندیشی با مخاطب خود برقرار نمی‌کنند همین موضوع باعث می‌شود که نه تنها حقیقت برای طرفین به خوبی منکشف نشود، بلکه باعث دفع مخاطب برای بحث و گفت-و-گو می‌شود. از این رو بهتر است که داعیه پاسخگویی نداشته باشیم بلکه بستری مناسب برای گفتمان فراهم کنیم.

موضوعات پرسش-و-پاسخ

هدف اصلی از طراحی چنین وب‌گاهی، ایجاد فضایی برای هم‌اندیشی و گفتمان در زمینه‌های اعتقادی و هستی‌شناسی است. اما با توجه به سابقه سایت‌هایی مثل استک‌اکسچنج و کورا، می‌توان به مرور در تمامی زمینه‌های علمی و مورد نیاز، زیردانه‌هایی برای بحث و گفت-و-گو در آن موضوع فراهم کرد. موارد زیر نمونه‌ای از این موضوعات می‌تواند باشد:

- قرآن
- احادیث
- سلامت
- خانواده و تربیت فرزند
- آشپزی
- ورزش و تفریح
- تلویزیون و فیلم
- فلسفه
- عرفان

کارهای فعلی

کارهای انجام شده فعلی اکثراً حالت هم‌اندیشی ندارند:

- پرسمان
- مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات
- اسلام کوئست
- و ...

اما نمونه‌های خوب که مدنظر ماست:

- اسلام در استک‌اکسچنج و همچنین بقیه زیردامنه‌های استک‌اکسچنج
- کورا

که در میان این نمونه‌های خوب، نمونه مناسبی برای زبان فارسی وجود ندارد، به همین جهت مناسب است که در راه‌اندازی چنین سایتی تلاش کنیم.

و در انتها، این نوشته را با جمله زیبایی از هیدگر به پایان می‌رسانم که می‌گفت «پرسش، تقوی تفکر است».